Başyazı
Düzen Partisinin Diğer Kanadı: Millet İttifakı
sf4

Analiz
HDP Ve Sol
sf13

Ekonomi
Borç Ekonomisi Ve Kriz
sf16

Kültür - Sanat
Sinemanın Teröristi
sf18

HAZİRAN 2018

İKOMİTE

Teori
200. Yaşında Marks'ı, Devrimi Ve Komünizmi Yeniden Düşünmek
sf6

MAYIS - HAZİRAN 2018
AYLIK SİYASİ DERGİ
SAYI: 05

ÖZGÜRLÜK İÇİN İŞÇİ SINIFI İKTİDARA

Gençlik sf8

Üniversiteme Dokunma Hareketi Ve Devrimci "Önderlik"

Kendinden memnun bu hal ile sürekli olarak anı geçiştirmek, kısa vadede olumlu fakat uzun vadede mücadele açısından olumsuz sonuçlar almaktansa biz, zoru seçiyoruz. Önümüzde birbirinden ayrılamayacak ikili bir görev var: Kalpleri de kafaları da fetheden devrimci bir gençlik hareketi ve devrimci bir hareket oluşturmak.

Çizgi sf10

Hep Birlikte Özgürlüğe Yürümek İçin

Dile getirdiği "seni başkan yaptırmayacağız" şiarıyla "tekçi" anlayışın karşısına dikilen, bu şiarıyla simgelenen ve tutsak alındığı yerden gösterdiği Cumhurbaşkanı Adayı olma kararlılığı nedeniyle Selahattin Demirtaş'a ve önüne çekilen %10 seçim barajını aşarak AKP'ye sandıkta ilk mağlubiyetini yaşatan HDP'ye oy verme çağrısında bulunuyoruz.

Emek sf12

Ohal Koşullarında Direnişte Öğrenmek

Konak ve bornova direnişleri, taşeron çalışma düzenine, haksız yere işten atılmalara, mobbinge, tacize, esnek kuralsız çalışma düzenine karşı kazanılmış bir zaferdir. bu direnişler artık yüz binlerce
işçinin hafızasındadır.

BİR HAZİN HÜRRİYET

Satarsın gözlerinin dikkatini, ellerinin
nurunu, bir lokma bile tatmadan
yoğurursun
bütün nimetlerin hamurunu.
Büyük hürriyetinle çalışırsın el kapısında,
ananı ağlatanı
Karun etmek hürriyetiyle hürsün!

Sen doğar doğmaz dikilirler tepene,
işler ömrün boyunca durup dinlenmeden
yalan
değirmenleri,
büyük hürriyetinle parmağın şakağında
düşünürsün vicdan
hürriyetiyle hürsün!

Başın ensenden kesik gibi düşük,
kolların iki yanında upuzun,
büyük hürriyetinle dolaşıp durursun,
işsiz kalmak hürriyetiyle hürsün!

En yakın insanınmış gibi verirsin
memleketini, günün birinde, mesela,
Amerika'ya ciro ederler onu seni de büyük
hürriyetinle beraber,
hava üssü olmak hürriyetiyle hürsün!

Yapışır yakana kopası elleri Valstrit'in,
günün birinde, diyelim ki,
Kore'ye gönderilebilirsin, büyük
hürriyetinle bir çukura
doldurulabilirsin, meçhul asker olmak
hürriyetiyle hürsün!

Bir alet, bir sayı, bir vesile gibi değil insan
gibi yaşamalıyız dersin,
büyük hürriyetinle basarlar kelepçeyi,
yakalanmak, hapse girmek, hatta asılmak
hürriyetinle
hürsün

Ne demir, ne tahta, ne tül perde var
hayatında, hürriyeti seçmene lüzum yok
hürsün.

Bu hürriyet hazin şey yıldızların altında.

Nazım Hikmet

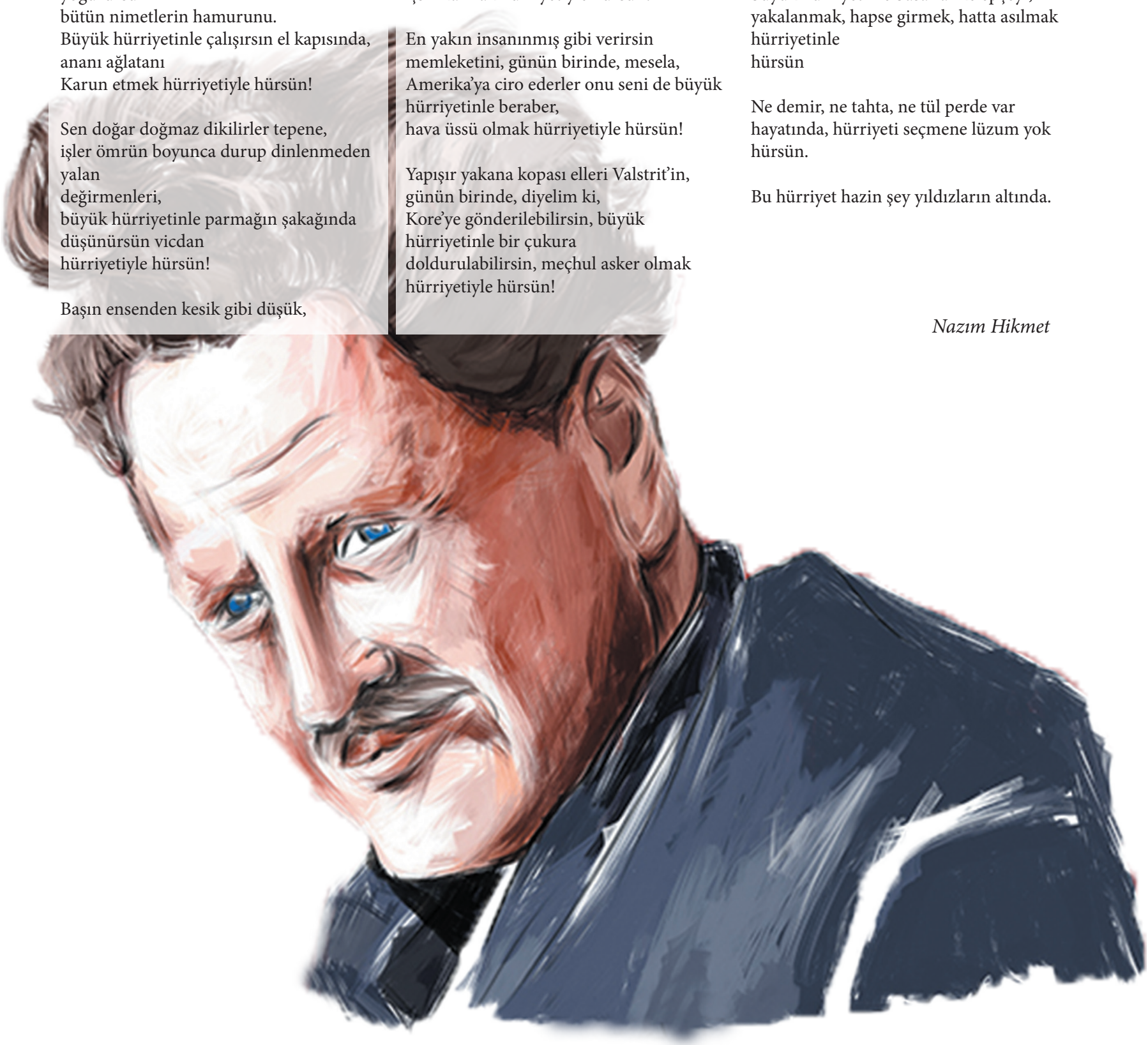

KOMİTE

KOMİTE AYLIK SİYASİ DERGİ - SAYI 5 - Ücretsizdir

İmtiyaz Sahibi Ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çayan Akbıyık **Adres:** Osmanağa Mah. Nüshetefendi Sok. No: 20/2 Kadıköy/İSTANBUL **Baskı:** C B Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi A Blok Zemin kat No: ZA16 34020 Topkapı/İSTANBUL

"1 MAYIS ALANI TAKSİMDİR" DİYEN İŞÇİLER, DEVRİMCİLER KAZANDI!

"1 Mayıs alanı Taksim'dir." şiarıyla 2018 1 Mayıs'ını örgütleyenler, hem Reis'in keyfi yasağını paramparça ettiler hem de muhalefeti dizayn eden CHP'nin kent ve siyaset suçuna iştirak etmeyerek işçi sınıfı mücadelesinin bağımsız duruşunu temsil görevini başarıyla yerine getirdiler. Umut-Sen, önceki senelerde yaptığı gibi Taksim çağrısı yaparak, DİSK'in iki etkin sendikası Birleşik Metal-İş ve Nakliyat-İş'in Taksim çağrısını güçlendiren bir konum aldı. Bağımsız birkaç sendika ve devrimci çevreler bu çağrıya olumlu yanıt verdi. Aksaray'dan Taksim'e doğru neredeyse tamamı işçilerden oluşan üç bine yakın kitlenin yürüyüşe geçmesiyle Taksim yasağı havaya uçtu. Polis Saraçhane'de topluluğun önünü kesti, polisle gergin tartışmalar sürerken Saraçhane fiili 1 Mayıs mitingine dönüştü. Taksim'e iki yüze yakın işçinin giriş yapması sağlanınca filli miting sonlandırıldı. Beşiktaş Stadı'nın üstünden sloganlarla Taksim Meydanı'na girildi. Anıta çelenk bırakıldı, saygı duruşunda bulunuldu. Ardından Kazancı Yokuşu'nda 1977 1 Mayıs'ında kaybettiğimiz 34 can için anma yapıldı. Anmanın ardından sloganlar ve marşlarla Beşiktaş Stadı'na yüründü.
Evet, bu anlattıklarımızı tarihlerine, mücadelelerine, bağımsız devrimci sınıf çizgilerine sahip çıkan, Saray Rejiminin yasaklamaları karşısında her daim direnişle duran metal, nakliyat, depo, tekstil, kimya, büro işçileri başardı. 2019 1 Mayıs'ına dair Taksim dışında seçenek arama çabalarının zeminini şimdiden dağıttılar. Evet, yasak parçalandı! "1 Mayıs alanı Taksim'dir" diyen işçiler, devrimciler kazandı, AKP kaybetti! DİSK'te yönetici konumlarını sınıf sendikacılığı dışındaki her türlü imkân ve ikbal arayışı için kullananlar, dolgu alanında dağılıp silikleştiler. Maltepe'ye her giden kent suçuna ortak olmanın utancı dışında bir sonuca sahip olmadan geri döndü.

Dörtlü'nün düzenlediği 1 Mayıs 2018 mitinginin, bir önceki yıl düzenlediği 1 Mayıs mitinginden esas itibarıyla pek bir farkı yoktu. Belki kitle otuz-kırk bin kişi daha fazla olabilir. Bununla birlikte Bakırköy Halk Pazarı alanının Maltepe dolgu alanından daha küçük olması herhalde bu farkı anlamsızlaştırıyor. Her iki durumda da topluluk işçilerden ziyade "sol mahallenin" insanlarından oluşuyor ve insanlar kürsüye pek ilgi göstermiyor. Eskiden 1 Mayıslarda teşkilatların gücü ya da canlılığına dair çıkarımlarda bulunulurdu, bu artık mümkün değil ama daha önemlisi lüzumlu da değil. Çünkü genel durum büyük bir geriye gidişe işaret ediyor.

Bu geriye gidişin bir bileşeni de CHP ile sosyalist solun ilişkisi. Bizim mahalle tren salladıkça küçülüyor, küçüldükçe kendine olan güvenini kaybediyor, kendine güvenini kaybettikçe CHP'ye daha çok sarılıyor. Mimarlar Odası'nın dava konusu ettiği Maltepe'deki dolgu alanında eylem yapılması mahallede bir tabuydu. Fakat bu tabu, Kılıçdaroğlu'nun Adalet Yürüyüşü'nü kitlesel bir mitingle burada sonlandırmasıyla yıkıldı. Dolayısıyla Maltepe tercihinin kimin tarafından yapıldığını tahmin etmek güç değil. Üstelik Maltepe seçeneğine dair tartışmaların bu yıl nereden ortaya atıldığını sonra da nasıl konsensüs haline geldiğini zaten biliyoruz. Açıkçası sorun o meydan ya da bu meydan tercihi değildir, CHP ile tercihin çakışması da değildir. Sorun CHP'nin tercihinin sosyalist sol için bağlayıcı hale gelmiş olmasıdır. Ayrıca bu ilişkide sosyalist solun mesela yetmişlerden farklı olarak ideolojik üstünlüğü de kalmamıştır.

AKP, Reisçi anlayışı doğrultusunda Türkiye'nin rejimini yeniden şekillendiriyor. Bu şekillenme bir devlet partisi olan CHP'yi tarihinde bazı istisnai anlarda olduğu gibi yine popülist bir parti haline getiriyor. "Halkçı" ifadesini bilerek kullanmıyoruz çünkü CHP sözlüğünde "halkçı" solidariste (tesanüte) karşılık gelir, popüliste değil. Bununla beraber yeni rejime hala geçiş sürecindeyiz ve devletçi unsurlar hala CHP'de etkin. Tam da bu yüzden CHP ile bu düzeyde yakın ilişkinin çok kritik siyasal süreçlerde sınıf ihaneti sonuçları doğurmayacağının garantisi yoktur.

DÜZEN PARTİSİNİN DİĞER KANADI: MİLLET İTTİFAKI

MİLLET İTTİFAKI'NI BASİTÇE SEÇİM BARAJININ ETRAFINDAN DOLAŞMAK İÇİN TAKTİK BİR OLUŞUM GİBİ ALGILAMAK BÜYÜK BİR HATA VE ÖNGÖRÜSÜZLÜK OLUR. CHP, SAADET VE İYİ PARTİ TIPKI BİR YAPBOZUN PARÇALARI GİBİ BİRBİRİNE UYMUŞTUR.

"Düzen partisi", Fransa'daki iki rakip monarşist gücün 48 Devrimi'ne karşı birleşerek kurdukları partinin adıdır ve genelde sermaye sınıfı adına devleti yönetmeye aday siyasi oluşumların bütününü ifade etmek için kullanılmaktadır. Kuşkusuz Türkiye'de de birden çok parti var ama kabul etmek gerekir ki düzen partisi sıfatını hak etmek noktasında 2008'den beri AKP neredeyse rakipsiz kaldı. Bu dönem, Türkiye'de sermaye sınıfının değişen küresel konjonktüre uyum sağlayamayan eski devlet mimarisinden kurtulduğu zaman dilimine denk geldi. Bu tasfiye süreci, bizzat devlet aygıtının bir kısmına karşı pek çok gayrı nizami operasyonu da gerektirdiği için büyük bir pislik yığını yarattı ve bu irin 15 Temmuz 2016 gecesi patladı. O günden bu yana Reis'in düzen partisi olma noktasındaki tekeli giderek sermaye iktidarı için daha az uygun bir seçenek haline geldi.

Tam da bu noktada 16 Nisan Referandumu sürecinde başlayan bir yakınlaşma, bu seçimde çok farklı siyasal aktörleri AKP-MHP bloklaşması için yapılan yasal değişiklikten de yararlanarak "Millet İttifakı" adı altında bir araya getirdi. Böylece 2008'den beri ilk defa düzen partisinin bir başka kanadı daha oluşmuş oldu. Sermaye sınıfı artık seçeneksiz değil ve bu yeni siyasi aktörün Türkiye'nin ticari tarıma en önce geçmiş ve sanayiyle çok uzun süredir tanışmış bölgelerindeki oy gücü, Cumhur İttifakı'yla başa baş yarışabileceğini hatta kimi önemli yerlerde onu geçebileceğini gösteriyor. Bunu 16 Nisan Referandumu'nun sonuçlarına bakarak da tahmin edebiliyoruz.

Millet İttifakı'nı basitçe seçim barajının etrafından dolaşmak için taktik bir oluşum gibi algılamak büyük bir hata ve öngörüsüzlük olur. CHP, Saadet ve İyi Parti tıpkı bir yapbozun parçaları gibi birbirine uymuştur. Bu durumun sermaye sınıfının iktidar stratejisinde

temeli olan bir sebebi vardır. Millet İttifakı 16 Nisan'daki "Hayır" kampanyasından beri zaten oluşmaktadır. Referandumun kıl payı sonuçlanmasını sosyalist solun ve etkilediği HDP ve CHP'nin hanesine yazanlar hayal alemindedir. Sermaye sınıfı, dış politika çıkmazdayken ve ekonomik krizin yaklaşmakta olduğu ortadayken politikada seçeneksizliğe tahammül edemezdi. İşte, Millet İttifakı bu ortamda gündeme gelmiştir.

Tam da bu yüzden, siyasi tarihimizde görülmedik bir biçimde on beş milletvekilinin İyi Parti'ye ödünç verilmesi Kılıçdaroğlu'nun demokratlığı ya da alicenaplığı olarak görülemez. Ortada politik stratejiye dair ortaklaşan bir yönelim vardır. CHP'nin zaten üstelemediği ittifakımıza HDP de katılsın önerisi, çıkarılabilecek milletvekili sayısını en yüksek hale getirmek açısından taktik bir öneriydi. Herhalde bu yüzden, yani ittifakın oluşum stratejisine içkin olmadığı için Millet İttifakı basitçe "barajı, küçük ortaklar rahatça aşsın" diye kurulmadı. Bu taktik öneri İyi Parti vetosu yiyince geri çekildi. Benzer bir biçimde aynı veto ortak aday seçeneğini de bertaraf etti ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turu Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayının belirleneceği bir ön seçime dönüştü.

Millet İttifakı gerek kalkınmacı aydınlanmacı gelenekten, gerek piyasacı merkez sağdan, gerekse de geleneksel İslamcılık'tan pek çok sivil ve askeri bürokratı, hukukçuyu ve akademisyeni bir araya getiriyor. Bu anlamda önemli bir devlet aklı birikimini temsil ediyor. Bu her ne kadar bir eski devlet temsiliyeti olarak görülse de bu ittifak siyaseten 2002 öncesine değil, 2008 öncesine işaret ediyor. Bu anlamıyla da Millet İttifakı, Türkiye'deki sermaye sınıfının son on beş yıla damgasını vuran eğilimlerini benimsediğini gösteriyor ve esas olarak Reis'le özdeşleşen aşırılıklara muhalefet ediyor. Kuşkusuz 15 Temmuz darbesiyle ortaya çıkan politik buhrana karşı da Reis'ten farklı olarak tek adam yönetimine dayalı bir çözümden ziyade Türkiye'nin ana akım siyasal eğilimlerinin kolektif bir çözümüne işaret ediyor. Ekonomik kriz yaklaşırken bu çözümün ana hatlarının ne olduğundan ziyade seçmen nezdinde teveccüh görmesi önemlidir.

Bu ittifakın stratejik anlamı, sermaye sınıfının politik seçeneklerini arttırmanın ötesindedir. Açıktır ki ülkemiz küresel iktisadi durumla bağlantılı bir biçimde, ağır bir ekonomik krize doğru sürükleniyor. AKP küresel para bolluğu dönemini sermaye sınıfının kısa vadeli ve plansız karlılık arayışı doğrultusunda geçirdiği için bu kriz ülkeyi çok sert vuracak. Kuşkusuz hepimiz aynı gemideyiz temalı solidarist sınıf işbirlikçiliği söylemleri etrafında krizin faturası emekçilere dayatılacak, tam da bu yüzden bu noktada şu soru ortaya çıkıyor: Emekçileri acı reçeteye ikna noktasında yıpranmış, yolsuzluklarla özdeşleşmiş AKP iktidarından daha etkili, daha az toplumsal muhalefet yaratacak bir hükümet seçeneği olamaz mı?

Düzen Partisi'nin bu kanadı yani Millet İttifakı yaklaşmakta olan derin iktisadi bunalıma karşı toplumsal muhalefeti yumuşatma anlamında da sermaye sınıfına bir politik seçenek derinliği sağlıyor. 16 yıllık AKP iktidarının öncesini hatırlamak noktasında yaş ortalaması 29 olan bir toplumun tabi ki hafızası yetersiz olur. Bu yüzden, bu ittifak özellikle Muharrem İnce adaylığı düşünülürse yeni sayılacaktır. CHP'nin Türkiye'deki demokratik kitle örgütlerinin en solunda sayılan KESK, DİSK, TMMOB ve TTB ile sol eğilimli akademi dünyası üzerindeki etkisi ve buralarda etkin olan sosyalist solu yönlendirme yeteneği ekonomik krizin acı reçetesine karşı olası toplumsal hareketliliği belli ölçülerde kısıtlar. Bunlar önemli avantajlar.

Kimi analizlerin Millet İttifakı'nı sadece seçim süreciyle kaim kısa vadeli bir birliktelik olarak gördüğünü, özellikle İyi Parti'de temsil edilen kentli Türk milliyetçiliğinin hızlıca AKP ile uzlaşabileceğini iddia ettiğini biliyoruz. Bu kuşkusuz boş bir olasılık değildir fakat daha MHP içinde beraberken bile Trakya, Batı Anadolu ve Akdeniz bölgesinde etkin olan kentli Türk milliyetçiliğinin Orta Anadolu ve Karadeniz'de etkin daha muhafazakar unsurlardan ayrıştığını ve bunu 16 Nisan Referandumu sonuçlarında açıkça gördüğümüzü unutmayalım. Dolayısıyla ortada toplumsal taban anlamında bir ayrım olduğu gibi aynı zamanda yukarıda ifade edilen politik nedenler de kısa vadede bu ittifakın altının boşalmasını zorlaştırmaktadır. Açıkçası, Türkiye müesses siyasetinin temel belirleyicisinin Kürt Özgürlük Hareketi karşısındaki şovenizm olduğu iddiasında değilsek Millet İttifakı'nın düzen partisi açısından yabana atılamaz bir iktidar seçeneği olduğunu dikkate almalıyız. Politik öngörü ve analizlerimizi bu veri doğrultusunda yaparsak önümüzdeki dönemde daha az yanılırız.

200. YAŞINDA MARX'I, DEVRİMİ VE KOMÜNİZMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

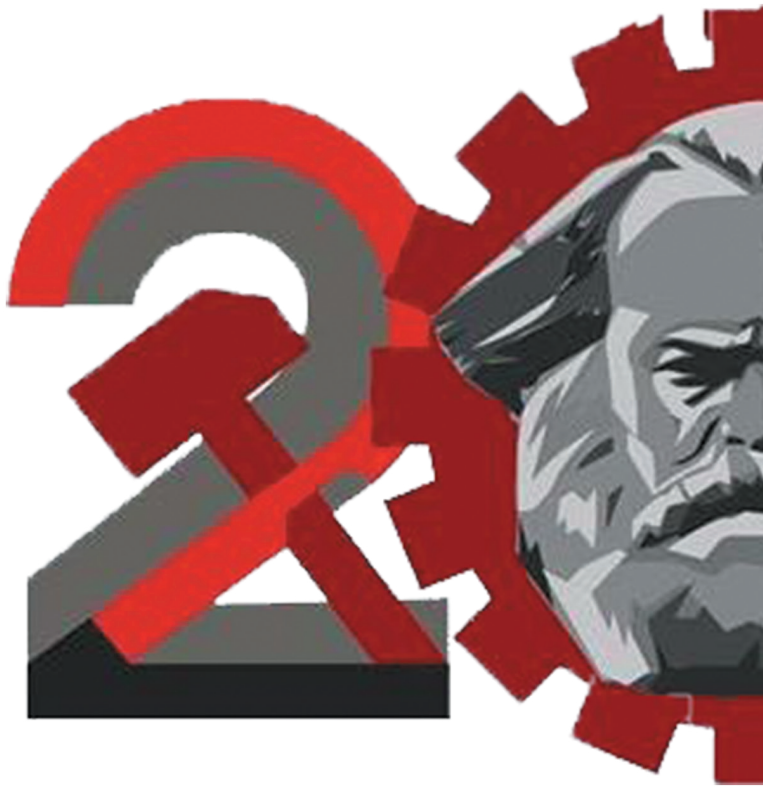

" 'KAPİTALİZMDEN BAŞKA BİR SEÇENEK YOKMUŞ', 'DEVLET OLMAKSIZIN TOPLUMSAL BİRLİK SAĞLANAMAZMIŞ', 'TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜĞÜN HİÇBİR ZAMAN GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR DEĞİLMİŞ' GİBİ DÜŞÜNÜLDÜĞÜ VE BU OLANAKSIZLIKLARIN BİTEVİYE İDEOLOJİK OLARAK ÖĞRETİLDİĞİ BİR KOŞULDA MARX'A DÖNMEK, BU ÖĞRETİLMİŞ OLANAKSIZLIKLARIN NASIL TEMELSİZ OLDUĞUNU VE ÖZGÜRLÜĞÜN OLANAĞININ İNSANLIĞIN TARİHSEL ÜRETİM ETKİNLİĞİNE NASIL DAYANDIĞINI GÖRMEK AÇISINDAN OLMAZSA OLMAZDIR. "

"Bütün devrimci hareketin genel gerek empirik, gerekse kuramsal temelini özel mülkiyet hareketinde – kesin söylemek gerekirse, iktisadi harekette- zorunlulukla bulacağını görmek kolaydır." Bu olgu, -tabii ki bu olgunun etrafında geliştirilen birçok tarihsel olguyla birlikte düşünülmesi kaydıyla- devrimin ve komünizmin hareket noktasını oluşturur. Ne var ki bu olgunun yeterince anlaşıldığı kuşku götürür. Zira güncel iki eğilim bu yetersizlikten kaynaklanıyor: Birincisi, toplumun kuruluşunda salt ekonomik olanın ya da üretim ilişkilerinin belirleyici olduğu ve toplumun sadece bunun çözümlenmesi ile ele alınacağı -ki bu yapılırken bile bu etkenlerin doğru olarak anlaşıldığını söylemek mümkün değil- eğilim. İkincisi ise ekonominin belirleyici olmasının indirgemeci bir tutum olarak yorumlanabileceğine ve toplumsal kuruluşun ancak üstyapısal bir çözümlemeyle mümkün olacağına dönük eğilimdir. Marksizme de farklı biçimlerde yön veren bu iki eğilim, bir bakıma Marksizmin paradoksu olmuş, Marksizmin gelişmesi ve kendini aşması yönünde engel teşkil etmiştir. Bu paradoksun en önemli nedenlerinden biri; Marx'ın doğrudan kendi metinlerine başvurulmaması ve bu nedenle de yeterince anlaşılamamış olmasıdır.

Toplumsal ilişkilerin nesnel bilgisine ulaşmak açısından ekonomi-politiğin rolünün önemini ve toplumsal ilişkilerin kuruluşunda bu düzlemin nasıl işlediğinin ya da hareket tarzını oluşturan eğilimleri ortaya koymanın zorunluluğunu en yalın biçimde Marx vurgulamıştır. Şu sıralar, bu zorunluluğu ne kadar tekrarlasak azdır. Zira sosyalist mücadelenin içinde bulunduğu durum; basit bir gerileme, güçsüzlük ya da düşmanın baskısının artması gibi gerekçelerle açıklanamayacak düzeyde özseldir. Sosyalist hareketin mevcut hali ise önemli bir kısmıyla ideolojik bir sapmayı temsil etmektedir. Öyle ki, tarihsel gerçekliği kendi hareket tarzı ve oluşum süreci içinde anlamaya dönük eksiklik ya da yetersizlik spekülatif ve dogmatik düşüncelere ve değerlen-

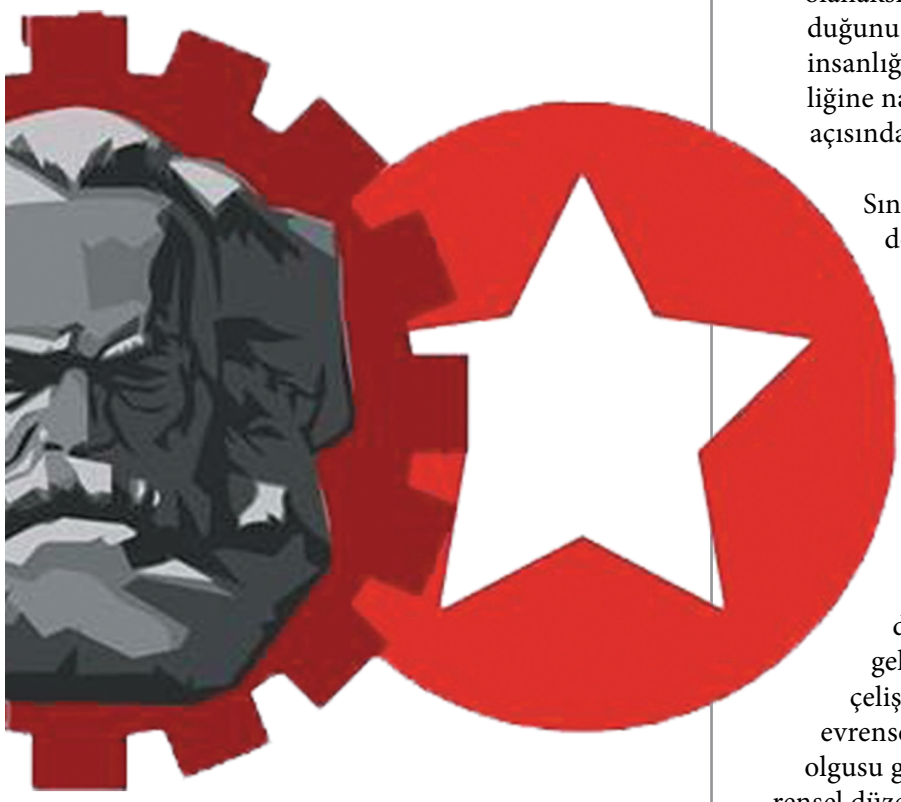

dirmelere neden olmuştur. Bunu aşmanın yollarından birisi ise Marx'a dönüştür.

Marx'ın kavrayışının kökenindeki tarih; bilimsel ve felsefi yön yeterince görülmediği sürece onun layıkıyla anlaşılabileceğini söylemek güç. Bu nedenle Marx da kimi zaman ideolojik dogmatizme kimi zaman da ekonomizme kurban edilmiştir. Öyleyse yeniden ve en baştan Marx'a dönmek, devrim ve komünizm için de elzemdir. Bu dönüşün en temel uğraklarından biri; ekonomi-politiktir. Bu bağlamın güncel biçimde yeniden kurulmasının önemi ise içinden geçtiğimiz tarihsel sürecin nesnel biçimde anlaşılmasına kaynaklık edecek dayanağı, bu uğrağın oluşturuyor olmasıdır. Var olan durumun nesnel olarak anlaşılması ve aşılması, bu nesnel bilgiden hareketle gerçekliğe müdahaleyi gerekli kılıyorsa bu çabada kaçınılmaz biçimde Marx çıkar karşımıza. Ama unutulmamalı ki Marx sadece var olanı anlamamıza değil, var olanı aşmamıza dönük nesnel olanaklardan da bahseder bize. 'Kapitalizmden başka bir seçenek yokmuş', 'devlet olmaksızın toplumsal birlik sağlanamazmış', 'toplumsal özgürlüğün hiçbir zaman gerçekleştirilebilir değilmiş' gibi düşünüldüğü ve bu olanaksızlıkların biteviye ideolojik olarak öğretildiği bir koşulda Marx'a dönmek, bu öğretilmiş olanaksızlıkların nasıl temelsiz olduğunu ve özgürlüğün olanağının insanlığın tarihsel üretim etkinliğine nasıl dayandığını görmek açısından olmazsa olmazdır.

Sınıf savaşlarının tarihsel doğasını, kapitalizmin hareket tarzını ve özgürlüğün nesnel olanaklarını ortaya koyarken Marx'ın bize gösterdiği temel bazı gerçekler vardır. Bunların başında, kapitalist ilişkilerin gelişmesine bağlı olarak üretici güçlerin yıkıcı güçler haline dönüşmesi ve yine bu gelişime bağlı olarak sınıfsal çelişkinin yoğunlaşmasının evrensel düzeyde gerçekleştiği olgusu gelir. Burada üretimde evrensel düzeyde ortaya çıkan gelişimin ve çelişkinin insanlığın tüm ilişkilerini de evrenselleştirdiği gerçeğini, insanın özgürlüğünün evrensel varoluşunu gerçekleştirmesi ile koşullu olarak düşünülmesi gerektiği Marx'ın özgün tespitlerinden biridir ve bu tespit, Marx'ın metinlerinde gün yüzüne çıkan nesnel temellere sahiptir. Özgürlüğün gerçekleşeceği ekonomi-politik koşullardan bahsedeceğimiz düzlem ise bu evrenselleşmenin yanındaki bir başka koşul olarak açığa çıkar: "Modern evrensel ekonomik ilişkinin bireylere tabi kılınması ancak, bu ilişkinin herkese tabi kılınmasıyla mümkün olabilir." Üretim araçlarına el koyma ve toplumsallaştırma yani özel mülkiyetin ortadan kaldırılması –ki bu ancak iktidarın hedeflenmesi ile mümkündür- tüm olanakların ve araçların ortaklaştırılmasının nesnel koşuludur. Marx, burada doğanın sınırsız bir kullanımından değil, doğayla ilişkimizde zilyetlik ilişkisinden bahseder ki bu özsel olarak ekolojik bir göndermedir.

Marx'ın devrimci bir gücün ortaya çıkışındaki nesnel olanakları araştırırken bu gücün öznesi olarak işçi sınıfına vurgu yapması rastlantısal değil, tarihsel nedenlerle açıklanabilir. Zira "devrim, artık toplum içinde bir sınıf olarak sayılmayan, bir sınıf olarak görülmeyen ve şimdiden günümüz toplumundaki tüm sınıfların, milliyetlerin vb. ortadan kalkmasının ifadesi olan bir sınıf tarafından gerçekleştirilir." Öyleyse komünizmin gerçek bir olanak, gerçek bir hareket olduğunu göstermesi açısından Marx'ın düşüncesine dair kaba eleştiriler ya da yok saymaların hepsi ideolojik niteliktedir ve sadece kapitalizmin sürdürülmesine hizmet etmektedir. Oysa, Marx'ın gösterdiği şu tez tarihsel gerçekliğe uygundur ve nesnel temellere sahiptir: Komünizm, "o güne kadar yaşamış insanların ürünlerini, birleşmiş bireylerin gücüne tabi kılmaktır. Dolayısıyla, onun örgütlenmesi esas itibarıyla ekonomiktir; bu birliğin koşullarının maddi üretimidir; mevcut koşulları, birliğin koşulları haline getirir. Komünizmin yarattığı mevcudiyet, bireylerin şimdiye kadarki ekonomik ilişkilerinin bir ürününden başka bir şey olmadığı ölçüde, bireylerden bağımsız her türlü mevcudiyeti imkânsız kılan gerçek temelin ta kendisidir." Öyleyse komünizm, bir hayal ya da bir masal değil, tüm insanlığın ve doğanın ortak gücüne dayanan, nesnel temellerini insanlığın toplumsal yaşamı ürettiği tarihsel hareketten alan gerçek bir olanaktır. İşte ömrünü var gücüyle bu olanağın nesnel dayanaklarını ortaya koymaya adayan Marx'a, 200. yaşında tekrar ve tekrar dönmek bu yüzden önemlidir.

ÜNİVERSİTEME DOKUNMA HAREKETİ VE DEVRİMCİ "ÖNDERLİK"

17 Nisan'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Malatya'da verdiği "İnönü Üniversitesi'ni bölüp Turgut Özal Üniversitesi'ni kuracağız" demeci, üniversitelerin bölünmesine yönelik tasarının ilk işaretini verdi. Ardından 19 Nisan'da "Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" adlı torba yasa TBMM Başkanlığına verildi. Aslında bu yasa tasarısı, siyasi iktidarın ilk olarak 1980'li yıllarda başlattığı üniversitelerin özerk yapısını YÖK yoluyla devlet bürokrasine dâhil etme girişimlerinin bir sonucuydu. Yasa tasarısının duyulmasıyla beraber özellikle İstanbul Üniversitesi öğrencileri tarafından 23 Nisan 2018 akşamı hızlıca bir araya gelen yüzlerce üniversiteliden oluşan iletişim grupları kuruldu. 24 Nisan'dan itibaren ise Beyazıt Ana Kapı önünde farklı kesimlerden öğrencilerin içinde var olduğu, uzun süredir görülmeyen bir kalabalık toplandı. Öğrenciler bu zamana kadar ne yaptıklarından haberlerinin olmadığı, siyasi iktidarın üniversitedeki temsilcileri haline gelen (Öğrenci Temsilcileri Konseyi) ÖTK'leri yakından tanıdı. Yine, kendiliğinden yan yana gelen üniversite öğrencilerini,"İstanbul Üniversitesi Ülkü Ocakları" imzalı bir bildiri adı altında "teröristlikle" yaftalayan ülkücü-faşist çete, üniversitelilerin tepkisiyle karşılaştı.

Üniversiteme Dokunma Hareketi'nde bir araya gelen öğrenciler, temsili demokrasiyi çöpe atıp forumlarda birleştiler ve temsilcilik yerine kolaylaştırıcı olması açısından sınırlı sözcüler seçtiler. Bazı fakülteler daha da ileri giderek her hafta sözcülerini değiştirdiler. Kendilerine sürekli kandırılacaklarını, oyuna getireleceklerini söyleyenlere, "yetersiz" muamelesi yapanlara en iyi cevabı "ortak bir şekilde söz üreterek, karar alarak" yanıt verdiler. Fakültesinin bölünme riski ortadan kalkan öğrenciler, hareketten çekilmeyerek örnek bir dayanışma inşa ettiler. İşaret dilini kullanarak farklı duyarlılıklara dikkat çektiler. Kavramların anlamlarının siyasal iktidar tarafından değiştirildiği ve iftiralara maruz kalmalarına karşı kendilerini anlattıkları videolar çektiler. Akademisyenlerle, üniversite çalışanları ile öğrenciler bir araya gelerek "bir üniversite nasıl yönetilir?" sorusuna asgari oranda pratik cevaplar ürettiler.

Üniversiteme Dokunma Hareketiyle (ÜDH) birlikte üniversite gençliğinin geniş bir kısmı, Erdoğan'ın yasa tasarısını onaylaması üzerine tek adam rejimiyle bir kez daha karşı karşıya geldi.

Gezi'den bu yana üniversite hareketindeki her mücadelenin, talebin o ya da bu şekilde hızla siyasallaştığı bir dönemdeyiz. Bu zamana kadar da bu mücadelelerde laik/seküler, muhafazakar/milliyetçi kamplaşması genel olarak bölünemedi.
Ancak "Üniversiteme Dokunma Hareketi" başından itibaren bunu aşmaya yönelik büyük bir potansiyel taşıdı. Eylemlere muhafazakar/milletçi öğrencilerin katılımı küçümsenemeyecek bir etkideydi.

Üniversite gençliği, devlet erkinin üniversiteleri bölmeye yönelik tasarısını meşrulaştırmak için söylediği "fakültelerin veya öğrencilerin çokluğu üniversitenin yönetimini zorlaştırıyor" argümanına inanmadı ve yüzlerce eylemlilik gerçekleştirdi. Fakat sürekliliğe sahip bir mücadele formu inşa edemese de siyasi iktidar tarafından yönetmeyi kolaylaştırmak için ısrarla kültürel olarak kamplaştırılan toplum kesimleri belki de uzun süreden beri

ilk kez yan yana geldi. Ancak hareket, zamanla kitleselliğini ve öz-örgütlenme zeminini kaybetti. Sonuç itibariyle de hareket son çırpınış hamlesi olan "üniversiteme bölene oy yok" şekliyle konjonktürel olarak anlamlı fakat uzun vadede kalıcı, sürekliliğe sahip bir mücadele formu oluşturulamadan belki bitmemiş ama durulmuş oldu. Tabii ki tepkisel hareketler ani iniş ve çıkışlar yaşarlar. Ancak burada hareketin gerilemesinde devrimci gençlik örgütlerinin sorumluluğuna değinmek, dersler çıkarmak bizler açısından önemli.

ÜDH devrimci gençlik örgütlerinin ülkedeki siyasi atmosferle bağıntılı olarak, giderek daraldığı bir dönemde solun tekrar toplumsallaşması açısından kritikti. Öğrenciler, devrimcilerin verdiği mücadele pratiklerini (basın açıklaması, yürüyüş, okulu terketmeme, slogan atma, döviz-pankart hazırlama vb.) hızla uyguladı. Sol ve öğrenci yığınları arasındaki açı hızla kapandı, faşistlerle olan açı ise hızla açıldı. Hareketin olumlu yanları tabii ki daha fazla olsa da bu yazıda değinmek istediğimiz bu olumlu havayı solun nasıl ve neden elinin tersiyle ittiğine dairdir.

Devrimciler açısından "önderlik" tartışması eskiye dayanır. ÜDH'nin gerilemesinde gençlik örgütlerinin bir kısmının yanlış bir tarzda "önderlik, öncülük" etmeye çalışmaları önemli bir yer tutar. Bu pratikte gözüken yanlışın kendisi en temelde teorik olarak "önderlik, öncülük" kavramlarının yanlış kavranmasıyla alakalıdır. Devrimciler, insanları yönetmek için değil, insanların kendi kendisini yönetmesi için çabalarlar. Tarihsel-siyasal deneyimleriyle hareketin içinde örgütsüz yığınların insiyatif almasını sağlarken, güçlendirirken bir yandan da harekete gelebilecek -içeriden veya dışarıdan- ideolojik, politik, pratik saldırılara karşı en geniş kitleyi organize etmeye, siyasal hamleleriyle taraf yapmaya çalışır. Ancak ÜDH boyunca gençlik örgütlerinin bir kısmı kendini en önde göstermekle meşgul oldu. Bir kısmı ise insiyatif almaktan kaçıp "gözlemci" gibi davrandı. Düzenlenen forumlar; megafon kimdeyse o yapının konuştuğu, öğrencilerin sözünün çok fazla dinlenmediği, insanların fikir tartıştığı yerler değil, fikir dayatmalarına karşı mücadele ettiği yerler olmaya başladı. 'Üst akıl' olarak orada var olan gençlik örgütleri özneleşmesi gereken gençliği, tam tersi bir yerden edilgenleştirdi. Örgütsüz öğrenci topluluklarının insiyatif almasını sağlayacağı, hareketin kendisini örgütlü bir güce çevireceği yerde kolaya kaçtı. Kendisini göstermekle, kendisine örgütlemekle meşgul oldu. Kitle hareketini siyasallaştırmayı, kendi gündemini oraya dayatmak ve şabloncu bir dışarıdan bilinç götürmek olarak gördüler. Oysa ki hareketin kendisi siyasaldı ve onun daha da siyasallaşması, hareketin üniversite mücadelesi açısından en geniş kitleleri kapsayacak talepler etrafında sürekliliği olan bir forma dönüşmesiyle oluşacaktı.

Gençlik Komiteleri, ÜDH içinde başından itibaren kitle hareketinin büyümesi ve demokratik bir öğrenci hareketinin yaratılması çabasının bir parçası oldu. Bulunduğu fakültelerde forumların kurulması ve duyurulmasına ön ayak oldu. Forumlarda demokratik işleyişi sağlamaya çalışırken örgütsüz öğrencilerin insiyatifini ve yaratıcılığını teşvik etti. Gençlik örgütleri arasındaki rekabetten uzak durdu ve öğrenciler arasındaki sürecin devamını sırtlayabilecek ağlar oluşturmaya çabaladı. Forumlarda seçilen sözcüler toplantıları işlevsizleştirmeye (siyasetler toplantısına dönmeye) başladığında uzun süreli, planlı ve programlı işleten meclis, iletişim ve dayanışma ağları oluşturmak için uğraştı. Ancak hareketin sonlarına doğru -geç kalınan- bu çaba gerçekleşemedi.

Yukarıda bahsettiğimiz hatalı tarzlar asıl olarak gençlik örgütlerinin ideolojik-politik olarak bağlı olduğu yapılardan kaynaklanmaktadır. Sınıf

çalışmasında işçilerin öz yönetimini güçlendirmeyi değil, sendikada koltuk kapmayı devrimci siyaset olarak gören bir tarz, bunu gençlik siyasetine de yansıtmaktadır.

Bugün Türkiye'de sermayeden ve devletten bağımsız bir devrimci hareket nasıl yoksa böyle bir devrimci gençlik hareketi de bulunmamaktadır ve aslolan görev bunu yaratmaktır. Devrimci siyasetteki yozlaşmayla mücadele edecek ve onu tekrar bir seçenek haline getirebilecek ise ancak genç devrimcilerdir. Kendinden memnun bu hal ile sürekli olarak anı geçiştirmek, kısa vadede olumlu fakat uzun vadede mücadele açısından olumsuz sonuçlar almaktansa biz, zoru seçiyoruz. Önümüzde birbirinden ayrılamayacak ikili bir görev var: Kalpleri de kafaları da fetheden devrimci bir gençlik hareketi ve devrimci bir hareket oluşturmak.

HEP BİRLİKTE ÖZGÜRLÜĞE YÜRÜMEK İÇİN...

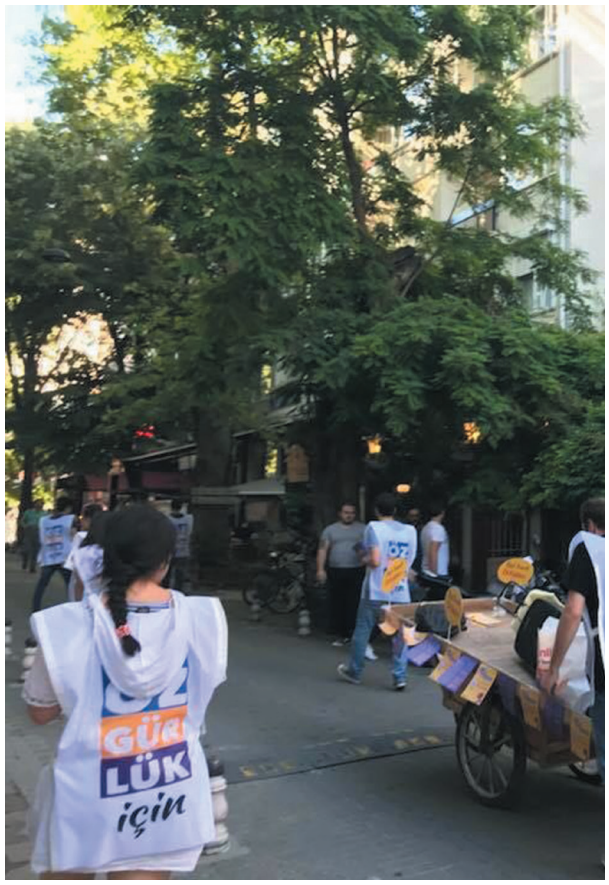

Tarihte hiçbir toplum yoktur ki tekçi yönetimle birlikte toplumsal özgürlüğü artırmış olsun. Ve hiçbir toplum yoktur ki tekçi yönetimle büyük bir gerileme yaşamamış olsun. Zaten çoğu zaman tek'in, bir'in yönetiminin karmaşayı önleyeceği ve ancak tekçi bir yönetim olursa toplumsal düzenin tesis edilebileceğini ileri sürenler, toplumdaki tüm sınıfların ve sömürü ilişkilerinin de kurucuları ve kararlı savunucuları olmuştur. Ne var ki tarihin "kandan ve ateşten yazılmasına" kaynaklık eden bu köklü önyargı, tarihsel ve somut olarak miadını doldurmuştur. İnsanlık birçok kez bir kişinin ya da bir grubun yönetimini denemesine rağmen özgürleşmediği gibi sömürü artmış, sınıfsal çelişkiler yoğunlaşmış ve bu çelişkilerin en büyük bedeli de çocuklara ve kadınlara ödetilmiştir. Ezilenler, bir grubun yani yönetenlerin, zenginlerin ve bir kısım asalak bürokratın işbirliğine karşı sürekli mücadele içinde olmalarına rağmen, bu grup ezilenlerin ürettiği güce el koyarak bu gücü yine ezilenlerin yönetilmesi, yok sayılması ve sömürülmesi için kullanmıştır. İşte içinden geçtiğimiz süreçte ezenler ile ezilenler arasındaki çelişkinin iyice arttığı, her ne kadar teknoloji ve bilim ilerlese de bu ilerlemenin toplumun ve doğanın yararı uğruna kullanılmadığını görüyoruz. Bilakis bu ilerlemenin, üretenler ve doğa üzerindeki sömürü düzeyinin artmasına neden olduğu ve bir kısım hiçbir şey üretmeyen asalağın, insanlığın ve doğanın ortak değerlerini talan ettiği, yağmaladığı bir durumla karşı karşıyayız. Bu çelişki büyürken bu çelişkinin günbegün daha fazla insanı etkilediği ve doğayı daha fazla yok ettiği ortada. Peki biz ne istiyoruz?

Biz biliyoruz ki, özgür insanlar yönetmeye de yönetilmeye de ihtiyaç duymazlar ve bunların sadece köleliğe özgü olduğunu bilirler. Tek başına yönetmenin de yönetilmek kadar kölelik olduğunun farkındadırlar. Öyleyse bu köhne, bu yozlaşmış düzeni yıkmanın ve özgürlüğü gerçekleştirmenin tek yolu, toplumun özyönetimini tesis etmektir. Çünkü sadece özgürlük bize kendi özgürlüğümüzün ancak başka insanların özgürlüğüyle birlikte gelişip serpilebileceğini gösterir. Özgürlük bize tek bir kişinin ya da bir grubun tüm toplumu yönetmesinin herkesin özgürlüğü önündeki en büyük engel olduğunu ve bunun yıkılması gerektiğini gösterir. Çocuklar dışında hiçbir kesimin ayrıcalıklı olmadığını ve bu yüzden de toplumun en büyük sorumluluğunun da, toplumun, çocukların özgür gelişimine göre düzenlenmesi gerektiğini bize özgürleşme süreci gösterecektir. Doğada büyüyen, doğayı anladıkça ve toplumsal gücün her türlü olanaklarından yararlandıkça özgürleşen çocuklar, özgür bir toplumu oluşturdukça bir daha bir kişinin ya da bir grubun insanları yönettiği, milyonların küçük bir azınlık uğruna çalıştığı, küçük bir

azınlığın milyonların emeğine, yarattığı değere her türlü yolla, şiddetle ve onursuzlaştırmaya çalışarak el koyduğu eski topluma dönmeyi reddedecektir. Ve eski toplumun tüm izlerini ortadan kaldırmaya çalışarak özgürlük yürüyüşünü büyütecek, geliştirecek ve kendi çocuklarına devredecektir.

Özgürlük, hep birlikte ürettiğimiz ve yönettiğimiz bir toplumu kurduğumuzda gelecektir. Ortak gücümüz arttıkça orada ne sınıflar, ne cinsiyetler, ne ırklar ne de bir başka ayrım eşitliğimizi bozabilecektir. İşte o vakit, insanın ve doğanın kardeşliğini hep birlikte ve coşkuyla inşa etmenin erdemine sahip olmak en büyük mutluluk kaynağımız olacak. Yine o vakit, çocuklarımıza bırakacağımız en büyük gücün ve onlara yapacağımız en büyük iyiliğin bu erdem ve özgürlük olduğunu hissedeceğiz ve bileceğiz. Çocuklarımız da insanın ve doğanın kardeşliğini büyüterek özgürlüklerine güç katacak ve büyüteceklerdir. Öyleyse içinde bulunduğumuz sömürü düzenini, bu düzenin yarattığı bitmeyen anlamsızlığı ve yalnızlığı, yozlaşmayı, çaresizliği, kardeşliğimizi bozan her türlü ayrımcılığı köklü olarak ortadan kaldırmak için birlikte üretmek ve birlikte yönetmek dışında başka bir yol yok ve hep birlikte bunun için gücümüzü birleştirmek, bu gücü özgürlüğün kuruluşu için kullanmak zorundayız. Halkların kardeşliği, ezilenlerin birliği ve en çok da çocuklarımızın geleceği, özgürlüğü ve neşesi için seçimlerde de tek kişinin yönetmesine karşı ortak yönetimi ve en temel hak olan özgürlüğümüzü savunacağımız tutumu göstereceğiz. Bencilliğe, çıkarcılığa, yalnızlığa, tekçiliğe karşı dayanışmayı, kardeşliği, eşitliği ve dostluğu savunduğumuzu emekçilerin, ezilenlerin, kadınların ve çocuklarımızın üstüne karabasan gibi çökmüş her türlü düzene, güce, kişiye, partiye ya da sınıfa göstereceğiz. Örselenmiş milyonlarca bedenin ve ruhun hesabını sormak için hiçbir zaman geri durmayacağız.

Bu "tekçi" anlayış varlığını devam ettirmek adına her alanda belirli pratikler ortaya koymaktadır. "%10 seçim barajı" da yine bu düzeni hiçbir şey üretmeyen asalakların hayrına tesis etmenin yolu olarak demokratik alana, seçimlere ilişkin "antidemokratik" bir müdahale biçimidir. Yine aynı şekilde "tekçiliğe" karşı özgürlük şiarını yükseltenlerin yargılamalarla yıldırılmaya çalışılması ve tutsak alınması da AKP'nin toplumsal ve ekonomik alana ilişkin düzeni kendi hayrına sürdürme çırpınışlarıdır. Ancak bizler biliyoruz ki, özgürlük mücadelesi dört duvar arasında da, yerle gök arasında da aynı kararlılıkla sürdürülmelidir, sürdürülecektir.

Başka bir yol yok. Şimdi ve her zaman, özgürlük, bizim elimizde büyüyüp çocuklarımızın elinde gelişip serpilecek ve biz sadece bunu gerçekleştirmek için yaşayacağız. Bu yüzden seçimlerde yüzyıllardır süren sömürüyü, yozlaşmayı, bölünmeyi sürdürme çabası içinde olan ve bunu daha da pekiştiren "tekçiliğe", AKP'ye ve onun ideolojisine ortak olan her tür anlayış ve siyasete karşı çocukları, kadınları, ezilenleri, doğayı savunduğumuzu en güçlü ve kararlı şekilde göstereceğiz.

Dile getirdiği "seni başkan yaptırmayacağız" şiarıyla "tekçi" anlayışın karşısına dikilen, bu şiarıyla simgelenen ve tutsak alındığı yerden gösterdiği Cumhurbaşkanı Adayı olma kararlılığı nedeniyle Selahattin Demirtaş'a ve önüne çekilen %10 seçim barajını aşarak AKP'ye sandıkta ilk mağlubiyetini yaşatan HDP'ye oy verme çağrısında bulunuyoruz.

Selahattin Demirtaş ve HDP için bir seçim kampanyası başlatıyor, kararlığımızı sandıkta da gösteriyoruz.

TEK ADAM REJİMİNE KARŞI DEMİRTAŞ'A ÖZGÜRLÜK, OYLAR HDP'YE
ÖZGÜRLÜK İÇİN İŞÇİ SINIFI İKTİDARA

OHAL KOŞULLARINDA DİRENİŞTEN ÖĞRENMEK

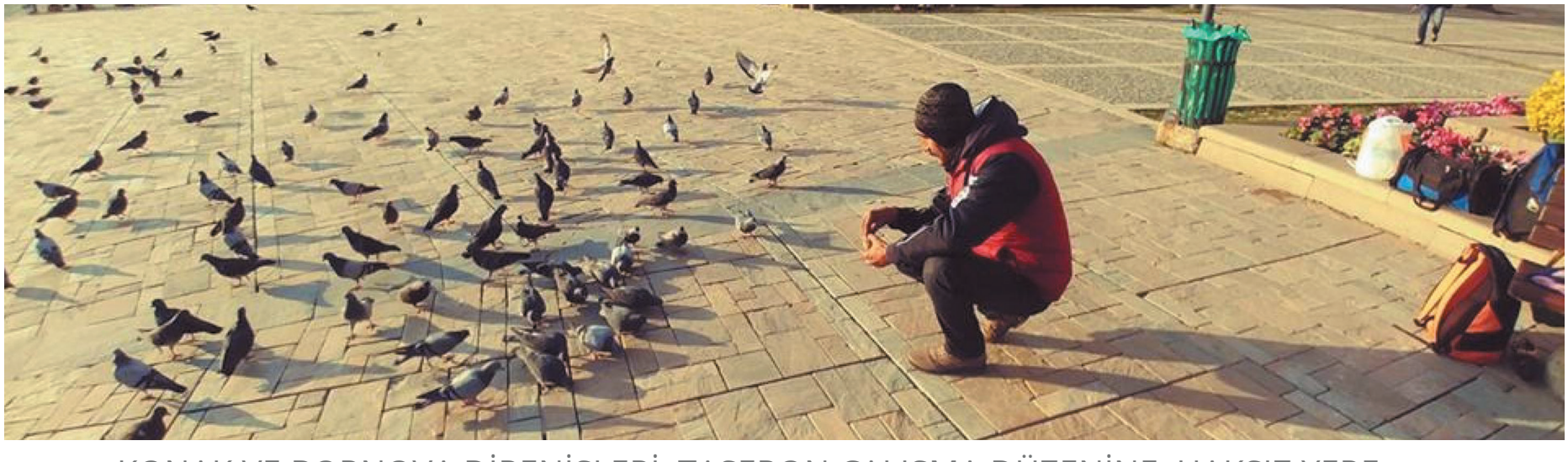

KONAK VE BORNOVA DİRENİŞLERİ, TAŞERON ÇALIŞMA DÜZENİNE, HAKSIZ YERE İŞTEN ATILMALARA, MOBBİNGE,
TACİZE, ESNEK KURALSIZ ÇALIŞMA DÜZENİNE KARŞI KAZANILMIŞ BİR ZAFERDİR. BU DİRENİŞLER ARTIK YÜZ BİNLERCE
İŞÇİNİN HAFIZASINDADIR.

İşçi sınıfının tarihi, aynı zamanda bir yenilgiler tarihidir. Bugün yüzlerce işçi direnişinden sadece bir ya da birkaçı zaferle sonuçlanmaktadır. 2015 Mayıs'ında kopan Metal Fırtına'nın ileriye taşıdığı hafıza, 2017 MESS toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin direnişten ne öğrendiklerini ortaya çıkarmıştır. Kazanımın önemi ve taşıdığı umut sadece metal sektöründe çalışan işçiler için değil, farklı iş kollarında çalışan işçiler için de bir ışık olmuştur. Sermayenin saldırıları karşısında her düzeyde hazırlıksız ve yalnızlaşmış olan işçilerin, tekil ya da lokal direnişleri memleket sathında sürmektedir. Direnişlerin çoğu yenilgiyle sonuçlansa da direnme halinin kendisi, bu yenilgi hafızasını ters yüz edecek bir umudun da taşıyıcısıdır aynı zamanda. Direnme halinin kendisi kıymetlidir, hele OHAL koşullarında daha da kıymetlidir. Bunu unutmamamız lazım. Yakın zamanda Türkiye'nin gündemine oturmuş Yüksel Direnişi ve onun yarattığı moral memlekette haksızlığa uğramış, mağdur edilmiş, işinden atılmış binlerce insanın kılavuzu olmuştur.

Geçtiğimiz günlerde zaferle sonuçlanan Konak Direnişi ve sonrasında başlayan Bornova Direnişi'nin de böyle bir muhtevası ve dönüştürücülüğü vardır. 183 gün boyunca açlık greviyle direnen Mahir Kılıç ve arkadaşları, mücadelenin bir sonucu olarak işlerine geri dönmüştür. Konak Direnişi'nin mimarı olan işçiler direniş bittikten sonra, "taşeronu düzenleyeceğiz" bahanesiyle çıkarılan KHK ile Bornova Belediyesi'ndeki işinden atılan Ahmet Işıklıoğlu'nun başlattığı açlık grevi direnişi ve Ege Üniversitesi işçilerinin direnişlerini de yalnız bırakmamıştır. Direnişlerin esas kazanımı birbirlerini tanımayan işçilerin sermaye karşısında kardeşleşmesi ve birlikte mücadele etme eğilimlerinin güçlenmesidir. Konak Direnişi'nin de Bornova Direnişi'nin de esas kazanımı budur. Konak ve Bornova direnişleri, taşeron çalışma düzenine, haksız yere işten atılmalara, mobbing'e, tacize, esnek kuralsız çalışma düzenine karşı kazanılmış bir zaferdir. Bu direnişler artık yüz binlerce işçinin hafızasındadır. Direnmenin kazandıracağı bilgisi, onların kılavuzudur artık.

Bizler, Komiteciler olarak memleketin neresinde olursa olsun tüm direnişlerin içinde olmaya, onlarla dayanışmaya çalıştık. Bunu yaparken de direnen işçinin siyasal ya da toplumsal aidiyetine, bizim önerilerimizi dinleyip dinlemediğine bakmadık. İlk önce dayanışma pratiğinin kendisini önemsedik. Bir önceki sayımızda, Konak Direnişi'nde kimi sosyalist çevrelerin "sermayenin siyasal uzantılarını" göz önünde bulundurarak direnişle bağ kurmadıklarından, direnişi yalnız bıraktıklarından bahsetmiştik. Bornova Direnişi'nde gördük ki aynı sosyalist yapılar belki AKP karşıtlığı nedeniyle, belki 24 Haziran seçimleri nedeniyle ama muhakkak Konak Direnişi'nin öğreticiliğinden de yararlanıp kendilerini geliştirerek Ahmet Işıkoğlu'nu yalnız bırakmadılar. Yani Konak Direnişi, sadece mağdur edilen emekçiler için umut olmamış, aynı zamanda kimi "solcu" topluluklara da çok şey öğretmiş ve kazandırmıştır.

Komiteciler, direnişlerle dayanışma pratiğini sürdürecekler. Özellikle sol bürokrasilerin izole etmeye çalıştığı direnişlerle dayanışacağız. Zira diğer direnişlere zaten genel sol kamuoyu elinden gelen desteği veriyor. Direnişleri sol bürokrasiler ya da CHP hedef tahtasındaysa görmezden gelmeyi tercih ediyor. Bu tutumun kabul edilemez olduğunu burada bir kez daha vurgulamaya gerek yok. Direnişçi işçilere akıl öğretmeye çalışmadan, kuşkusuz kendi önerilerimizi de her zaman dile getirerek direniş alanlarında bulunmaya direnişçilerle dayanışmaya devam edeceğiz. İşçi hareketinin daha büyük eylemlilikler gerçekleştirebilmesi için ihtiyacı olan moral üstünlük Konak Direnişi gibi zaferlerden türeyecektir.

HDP VE SOL

"KOMÜNİSTLERİN FİKİRLERİNİ GİZLEMEDİĞİ VE EZİLEN MÜCADELELERİNİ DESTEKLERKEN ONLARA AKIL HOCALIĞI YAPMAYA KALKIŞMADIĞI, KOMÜNİST MANİFESTO'DAN BERİ BİLİNİR. BÜTÜN BUNLAR, HDP İLE İLİŞKİLERDE ÜÇÜNCÜ BİR YOLUN ZORUNLU VE MÜMKÜN OLDUĞUNU GÖSTERİR."

Gerçeği adlı adınca ifade edemediğimizde yalnızca dışımızdaki şeyler hakkında değil, kendimiz ve konumumuzla ilgili olarak da kafamız karışır. Eğer karışıklığın farkındaysak, düşünme ve işleri düzene sokma fırsatı olarak durumdan yararlanabiliriz. Ancak karışıklık kalıcılaşmış ve kendini "doğru düşünce" gibi görmeye başlamışsa, durum umutsuz demektir. Sol, HDP hakkında bazıları düzelebilir, bazıları ise umutsuz görünen yaygın bir kafa karışıklığı yaşıyor. Bu, devrimcilerden reformistlere, HDP karşıtlarından onun yanında olanlara kadar geniş bir alanda görülüyor. Nedeni HDP'nin ezberleri bozması mı, yoksa zaten bozulmaya yüz tutmuş ezberler edinilmiş olması mı? Anlamaya çalışalım.

HDP en basit tanımıyla siyasi bir öznedir. Bir özne kendi hakkındaki düşünceleri ya da başkalarının onun hakkında söylediklerine göre değil, bunlardan bağımsız olarak ve yaptıklarına bakılarak değerlendirilmelidir. Nedenine gelince; amaç, kadro ve programıyla "ilerici/devrimci" kabul edilenler, yaptıklarıyla tam tersi bir rol oynayabilirler ya da tarihsel ve toplumsal bakımdan "gerici" olanlar, somut bir durumdaki tavırlarıyla "ilerici/devrimci" roller üstlenebilirler. Sonuç olarak Marx'ın sözündeki gibi "Toplumsal var oluşumuzu belirleyen düşüncelerimiz değil, düşüncelerimizi belirleyen toplumsal var oluşumuzdur."

HDP, gücünü Kürt Özgürlük Hareketi'nden (KÖH) alan siyasi öznelerden biridir. İşlevini parlamenter mücadele alanında yerine getirmektedir. Lenin'in söylediği gibi "Bir örgütün niteliğini belirleyen şey eyleminin içeriğidir." Dolayısıyla HDP'yi değerlendirirken programına, kadrolarına vs. bakmak yetmez; bu işlere girmesinin nedenine bakmamız gerekir. Bu neden ise bölgenin ezen uluslarına karşı Kürt ulusunun verdiği eşitlik ve özgürlük mücadelesidir. HDP bu mücadelenin sesinin Türkiye'de duyulması ve etkin hale gelmesi için çalışan bir partidir. Bu tanım bizi, KÖH'ün ne olduğunu düşünme noktasına getirir.

KÖH, benzer çerçevede çalışan feodal,

reformist, liberal, milliyetçi, İslamî nitelikteki hareketlerden farklı olarak devrimcidir. Devrimcilik, belli bir ezen egemenliğine karşı olağan eşitlik ve özgürlük girişimlerinin sonuçsuz kalması üzerine mücadelenin bir varlık-yokluk mücadelesine dönüşmesidir. Kürt halkının 100 yılı aşkın zamandır yok sayılması, bir ezilen ulus devrimciliğinin yolunu açmıştır. Bunda, Türkiye solunun 71 devrimciliğinin de etkisi vardır.

Devrimin her ne kadar bir programı, hukuku vb. olsa bile asıl belirleyici olan devrimciliğin ortaya çıktığı andan itibaren kendi gerçeğini oluşturmaya başlamasıdır. Bunun motoru, devrim ve karşı devrim güçlerinin çatışmasıdır. Ezenler kendileri açısından tehlikenin farkında oldukları için devrimciliği diğer siyasi akımlardan ayırır ve acımasızca üstüne giderler. Bu nedenle devrimcilik bir irade ortaya koyarak başlasa bile sürekliliği ancak ezilenlerin kitlesel desteğiyle sağlanabilir. Bu destek, devrimcilerin tutundukları alanların hızla dışına çıkması ve farklı ezilen kitlelerine ulaşarak yeni eylem ve örgüt biçimleri geliştirmesiyle olanak kazanır. KÖH bu nedenle inanç, kültür, sınıf, cinsiyet, ırk, bölge farklılığı gibi gerekçelerle ezilen, dışlanan, sömürülen toplum kesimlerine ulaşmaya çalışır. Çünkü ezilenler her zaman içinde bulundukları durumdan kurtulmak ister. Ancak devrimci bir yönelim göremedikleri sürece bunu egemenlerin peşinden giderek gerçekleştirmeye çalışırlar. Böyle bir durumda, devrimciler kendilerini yeniden üretebilmek ve gerçek kurtuluş yolunu göstermek için toplumun bütün ezilenlerine gitmek, onların kabuklarını kırmasını sağlayarak iktidarla hesaplaşmalarına yardım etmek zorundadır. Bunu, farklı ezilen kitlelerini aynı mücadele potasında eriterek ve egemenlere karşı güçlenmeleri için yaparlar. Bu sırada benzer şekilde ezilenlere gitme işini liberaller ve reformistler de yapar. Amaçları, genellikle farklı kimliklerin tanınması ve eşit kabul edilmesi yönündedir. Zaten HDP içindeki pek çok liberal/reformist sol çevre de partiyi bu tür bir "halklar mozaiği" gibi görme eğilimindedir.

***

HDP hakkındaki kafa karışıklıklarının ilk sırasında partiyi "sol" olarak görmek geliyor. Bu, partiye destek ya da karşıt olanların her iki yanında da dile getirdiği bir görüş. Destekleyenler, partinin daha çok "sol" olması için "Kürt" vurgusunun azaltılması ve "emek, barış, sosyalizm" misali geleneksel sol söylemin öne çıkarılmasını istiyor. "Türkiyelileşme" gibi ifadeleri şiddetle övüyor. Karşıt olanlar ise aynı gerekçelerle parti yeterince "sol" olmadığı için destek vermiyor. Özneci bir anlayışla "devrim, demokrasi, sosyalizm" gibi işlerin ancak "solcular" tarafından yapılabileceğini öne sürüyorlar.

HDP-sol ilişkisi açısından bir eleştiri de "içeriden" geliyor. Partiye destek vermiş kimi Kürt milliyetçileri, 24 Haziran aday listesi açıklandıktan sonra HDP'yi "sola teslim olduğu" gerekçesiyle ve Kürt partileriyle ittifak yapmadığı için eleştiriyor. Ayrıca parti içi demokrasi olmadığını ve adayların merkezden değil, ön seçimle belirlenmesi gerektiğini öne sürüyorlar. Aynı gerçek, farklı noktalardan ancak bu kadar zıt ifadelerle tanımlanabilir.

Devrim, kendi yolunu kendisi açar. Bir kez başladığında en yakınındakinden itibaren bütün engelleri yıkarak ilerler.

HDP'yi en iyi tanıyanlar Türk egemenleridir. Her fırsatta partiyi "bölücü örgütün uzantısı" diye suçluyorlar. HDP'nin belirleyici özelliği Kürt kimliğidir. Bu, eyleminin içeriği ve Kürt seçmeninin ezici çoğunluğunun oyunu almasıyla sabittir. Eğer bugün, Kürt niteliği çekilirse partiden geriye bir şey kalmaz. Buna rağmen HDP'nin yönetiminde ve parlamentoda sola yer vermesi ise partinin solculuğuyla değil, arkasındaki ezilen ulus devrimciliğinin tutarlı olmasıyla ilgilidir. Ezilen ulusun devrimcileri, ezen ulusun solcularıyla birlikte olmaya çalışıyor. Bu adımın karşılığı ise ezen ulus solcularının ezilen ulus kimliğini, ayrılma hakkı da içinde olmak üzere, tanıması ve desteklemesidir. Halkların birliği ancak böyle bir gönüllülük temelinde kurulabilir. Bunun dışındaki her tür yönelim sorun yaratır. Ama hal böyleyken sol, kendine

sunulan kürsüden Kürt devrimcilerine akıl vermeyi seçiyor ve kendi yapması gerektiği halde güçsüzlüğünden dolayı yapamadığı işleri HDP'ye yaptırmaya çalışıyor. Bir kısım Kürt ise "Biz solcuların hamalı mıyız?" diye soruyor.

Başka bir kafa karışıklığı KÖH'ün devrimciliğiyle ilgilidir. Solun önemli bir bölümü, kimlik hareketi olduğu gerekçesiyle KÖH'ü devrimci olarak kabul etmez. Evet, teorik olarak kimlik eşitsizliğinden kaynaklı sorunlar burjuva demokrasisi sınırları içinde çözülebilir. Ancak kurulu düzen bu tür eşitsizliklere dayanıyorsa sorun bir devrimin konusu haline gelir. Ülke solunda "sosyalizm, devrim, Marksizm" gibi kavramlar arası kategorik farklar pek dikkate alınmadığı ve siyaset gerçekler yerine ezberlere dayalı olarak yapıldığı için KÖH'e burun kıvırmak yaygın bir tavırdır. Solda, devrimi belli bir "sosyalist tasarıma" uygun olarak toplumun değiştirilmesi gibi görmek yaygın bir kanaattir. Söz konusu "sosyalist tasarım" da önceki devrimlerin özetinden ibarettir.

Devrim, kendi yolunu kendisi açar. Bir kez başladığında en yakınındakinden itibaren bütün engelleri yıkarak ilerler. Devrim, doğru ve yanlışlarını kendisi belirleyen, kendine özgü bir toplumsal pratiktir. Bu sırada teorik öncüllerden değil, ezen ve ezilenlerin örgütlü güçlerinin çatışmasının yarattığı gerçeklerden hareket eder. Sol uzun süredir bu niteliklerden uzak olduğu için bu nitelikleri başka bir yerde gördüğünde de tanıyamıyor.

HDP (ve KÖH) elbette eleştirilmez değildir. Ancak toplumsal pratiği etkileyecek eylemler eşliğinde değilse bu eleştirilerin karşılığı ya da ulaşacağı bir yer olmayacaktır. Böyle bir karşılığın beklenmediği akılda tutularak her zaman teorik değeri olan eleştiriler yapılabilir. Bunların da eleştirenin kendini eğitmesi dışında ne önemi olduğu şüphelidir.

HDP ve sol, asimetrik bir ilişki içindedir. HDP ezilen ulus devrimcisi bir hareketin parçasıdır. Bütün ezilenler gibi kendi çatısı altında sola da yer veriyor. Öte yandan hareketin devrimciliği taşıdığı düzey, bugün için solun hayal sınırlarını bile aşıyor. Bu düzeye ulaşabilmek için her bakımdan uzun ve kapsamlı bir hazırlık döneminden geçmek gerekiyor. Sorun şu: Büyüme dönemindeki her canlı varlık gibi solun da bu hazırlık aşamasında nispeten rahat bir ortama gereksinimi var. Ama içinde bulunduğumuz gerçekler buna el vermiyor. Hiç kimsenin solun büyümesini bekleyemeyeceği gibi sol da henüz emekleme aşamasındayken kendini olduğundan büyük göstermeye çalışamaz. Bu çelişkinin içinden çıkamadığı için solun bir kısmı kendini KÖH saflarına atıyor. Bu gruptakiler ne kadar tersini söylerse söylesin, "devrimci" olma karşılığında varlıklarını sona erdirme yoluna giriyorlar. Bu durumu görerek uzak durmaya çalışan bir kısım sol ise soyut devrim ve sosyalizm propagandalarına yaslanarak KÖH karşıtı bir konuma geçiyor. Devrimciliğe uzak durmanın bedeli ise reformist ve Türk milliyetçisi konumlara kadar savrulmak oluyor.

Hayat, devrimciler için sonsuz fırsatlar demektir. HDP'nin "Kürt" niteliği gereği kolayca yaptıkları kadar yapamayacağı işler de var. Bu ülkede devrim ve sosyalizm derdi olan, HDP ile rekabete girerek ya da onu görmezden gelerek siyaset yapamaz. Öte yandan bu ülkede ezilen ulus devrimciliği dışında ve komünist nitelikte başka bir devrimciliğin daha olduğu gerçeğini reddetmemiz de beklenemez. Komünistlerin fikirlerini gizlemediği ve ezilen mücadelelerini desteklerken onlara akıl hocalığı yapmaya kalkışmadığı, Komünist Manifesto'dan beri bilinir. Bütün bunlar, HDP ile ilişkilerde üçüncü bir yolun zorunlu ve mümkün olduğunu gösterir.

HDP bir düzen partisi değildir ve düzene karşı duruşu, taşıdığı nitelikler gereği belli sınırlar içindedir. Sol özneler, partinin kendileri için açtığı şemsiyeden dürüstçe ve kendi uygun gördükleri biçimde yararlanabilirler. Bu sırada her siyasi özne gibi HDP'nin de diğer özneler üzerinde hegemonya kurmaya çalışması meşrudur. Sol bunu reddetmek, küçümsemek, eleştirmek ya da aynen tekrarlamak durumunda olamaz. Zaten kendi mücadele önceliklerinin birçoğu KÖH'ün izlediği siyasi hattın dışındadır. Bu sırada KÖH, HDP aracılığıyla kendi önceliklerine önem verilmesini isteyebilir. Eş değer bir siyasi konumda olmadığı sürece bir sol öznenin kendi önceliklerini karşı seçenek olarak KÖH'e dayatması anlamsızdır. "24 Haziran'da, HDP'ye oy verin" bile diyemeyenlerin düştüğü durumun da gösterdiği üzere KÖH'ü "doğru yola çekmek" için yapılan bu davranışlar, girişim sahibinin yolunu kaybetmesinden başka sonuç doğurmuyor.

Mahir'in sözüyle: "Devrim için savaşmayana sosyalist denmez!"

BORÇ EKONOMİSİ VE KRİZ

"EKONOMİK KRİZDEN ÇIKIŞ İÇİN BÜYÜK MİKTARDA YABANCI SERMAYE GİRİŞİ, KAPİTALİST SİSTEM DIŞINA ÇIKILMADIĞI SÜRECE, TEK YOL GÖZÜKÜYOR. DAHA DÜŞÜK BİR İHTİMAL İSE SEÇİM SONRASI OLUŞACAK YÖNETİMİN YABANCI SERMAYE İÇİN OLDUKÇA İLGİ ÇEKİCİ BULUNARAK ÜLKEYE PARA GİRİŞİNİN ARTMASI OLACAKTIR."

Türkiye seçimlere giderken, henüz reel sektöre yansımamış olan ekonomik krizin yarattığı panik havasını yaşıyor. Kriz emareleri, iktidarın seçimi erkene çekmesine yol açıp uluslararası sermayeden destek arama çabalarını hızlandırmışken muhalefetin ise çeşitli ekonomik vaatlerini öne çıkardı. İktidardan muhalefete kadar vaat edilen politikaların ortak noktası; değişen oranlardaki kamu harcamaları oldu. Vergilerin (kamu gelirlerinin) adaletsiz dağılımına HDP dışında değinen olmadı. Muhtemelen bunun sebebi, tüm bu kamu harcamalarının nasıl finanse edileceği üzerine eleştirilerdi. Esasen, devlet mekanizması, gelirin toplumsal dağılımını değiştirme gücünü elinde bulundurduğundan, bu eleştiriler birincil önemde değildir. Yine ortak bir biçimde, Merkez Bankası'nın ekonomideki rolüne ise hiç değinilmediğini görüyoruz. Bunun da muhtemel bir sebebi, yabancı sermaye çevrelerini kızdırmama çabasıdır. Küreselleşmenin başarısızlığına tepkinin tüm dünyada insanları, daha sert liderlere yöneltmesine rağmen, hiçbir liderin uluslararası kapitalizmden çıkmayı göze alacak kadar sertleşememesi manidardır.

Adayların vaatlerini özetledikten sonra tespit ve eleştirilerimizi paylaşabiliriz. Yaklaşan krize karşı ilk ekonomik vaadi, Akşener'in ekibi yaptı. 4,5 milyon vatandaşın (kredi kartı, kredili hesap ve tüketici kredisi) borçlarının devlet tarafından (sosyal dayanışma fonu) bir defalığına devralınacağını ilan etti. İnce ise gençlere bayramlarda 500'er TL burs ve ileri teknolojili üretim politikalarını teşvik edeceğini ifade etti. Burada, Güney Kore modelini (stratejik sanayileşme modeli) örnek göstererek devlet desteğiyle teknolojiye dayalı özel şirketlerin geliştirilmesini hedeflediklerini ve bunu eğitim politikalarıyla tamamlamayı vaat etti. Ayrıca asgari ücretin artırılması, çiftçiye mazot desteği verilmesi ile kredi kartı ve tüketici kredisi borçlarında faizlerin yüzde 80'inin silinmesi vaatleri de öne çıktı. Demirtaş ise istihdamın artırılacağını; asgari ücretin ve en düşük emekli maaşının net 3000 TL olacağını, gençlere aylık 500 TL, sığınma evlerindeki kadınlara 1000 TL, emekli olmayan yaşlılara da aylık 1000'er TL ödeme yapılacağını; tüketici ve kredi kartı borçlarının faizlerinin silineceğini açıkladı. İktidarın ekonomik vaatleri ve seçim politikaları ise ceza, vergi ve prim borçlarının yeniden yapılandırılması; işyeri açan emeklilerin borçlarının silinmesi; yaşlılık aylığının 266 TL'den 500 TL'ye çıkarılması; imar affı ile 12-13 milyon yapıya kayıt belgesi verilmesi; 500 bin öğrencinin üniversiteye dönüş yolunun açılması; 18-29 yaş arası gençler için işyeri açma desteğinin verilmesi şeklinde oldu.

Vaatler arasında en ilgi çekici olanlar; bireysel kredi borçlarının silinmesi oldu. Kapitalizm, borç ekonomisi yönetimine dayanır. Yoksulların, sermaye sahiplerinden borç alarak ekonomik faaliyet yürütmelerini öngörür. Geçinmek ve üretmek için borç almaya, sonra bunu faiziyle ödemeye mecbur kılar. Borç veren sermaye kurumları, banka gibi yasal yapılar olabileceği gibi tefeci gibi yasa dışı yapılar da olabilir. Türkiye, IMF önerileri doğrultusunda devletin borçlu olduğu bir ekonomiden özel şirket ve bireylerin borçlu olduğu bir ekonomi politikasına geçiş yaptı. Bireylerin ve özel şirketlerin borçlu olması, daha yönetilebilir kabul edildi. Ancak, 2008 ABD Krizi de gördüğümüz gibi özel borçlar da kriz zamanlarında devletin üzerine kalmaktadır. Bireysel kredi borçlarının iptali yönündeki vaatler bu anlamda olumludur. Ancak bunun temelini, halkı tekrar borç sarmalına sokmayacak bir ekonomik modelin oturtulması oluşturmalıdır. Düzen partilerinin borç silme önerileri ise borçluluk ilişkilerini ortadan kaldırmaktan ziyade, sistemin devamlılığını sağlamaya yöneliktir. Bankalar zaten tahsil edemedikleri alacakları, değerlerinin onda biri, yirmide biri fiyatına varlık yönetim şirketlerine satıyorlar. Hükümetin bu batık alacakları satın alıp borçları silmesi de bankacılık sek-

törünün zararına olacak bir şey değil, aksine bankaların bilançolarını iyileştirir. Sadece bir avuç varlık yönetim şirketi biraz iş ve gelir kaybına uğrar, o kadar.

Ülke ekonomisinin de yaklaşan krizden borçlanarak çıkması beklenmektedir. Nasıl geliri az olan bir insan tasarruf yapamıyor ve kredi çekmeye ihtiyaç duyup sermaye kurumlarına yöneliyorsa ülkeler de aynısını yapmak zorunda kalır. Bir ülke ekonomisini borç sarmalından çıkaracak yöntem ise daha verimli üretim yapmaktır. Türkiye, ekonomisini 1947 yılından beri kronik hale gelen cari açık bağımlılığından ancak üretim politikalarıyla kurtarabilir. Daha verimli üretim vaadi; devlet destekli, teknolojik üretim politikaları ve Güney Kore modelini gündeme taşıdı. Aslında Türkiye de 1980'lerde Güney Kore'nin dışa dönük sanayileşme modelini benimsemişti. İlgili dönemlerde Güney Kore'nin Türkiye'den önemli farkı KİT'lerin tasfiyesine ve özelleştirmelere hız vermemesiydi. Devletin ekonomi üzerindeki ağırlığı her zaman korunmuştu. Önemli benzerlikler ise işçilerin ücretlerinin düşük tutulması, sermaye sınıfının zenginleştirilmesi, dolaylı vergilere dayalı adaletsiz bir vergi sistemidir. Güney Kore'deki kalkınma ve sanayileşme politikalarının yükü işçi sınıfına yıkılmış, ülkedeki gelir eşitsizliği önemli ölçüde artmıştır. Bu vaatte bulunulurken işçi sınıfı unutulmuş gözükmektedir.

Seçimlere yönelik ekonomik vaatlerin en önemli ortak yanı kuşkusuz kamu harcamalarının dağılımındaki öne çıkıştır. Maliye politikasına yapılan bu vurgunun tarihsel önemi, neoliberal paradigmanın özellikle 2008 ABD Krizi'nden sonra gerilediğini göstermesidir. 80'ler sonrası dünyaya hakim olan ve devletin ekonomiyi piyasa güçlerine teslim etmesini vaaz eden hakim anlayış neoliberalizm, Anglo-Sakson modelin 90'lar boyunca çevre ülkelerde ve sonunda da 2008 Krizi ile ABD'de ortaya koyduğu tartışmasız başarısızlığı ile yerini başka bir modele bırakacak gibi gözüküyor. İktidarın uluslararası sermaye ile yaptığı görüşmelerde (önceki yılların aksine) kamu harcamalarının değil de faiz oranlarının öne çıkıyor olması en azından şimdilik bunu gösteriyor. Şimdilik, çünkü gelen krizi atlatabilmek için IMF ile yapılacak bir anlaşmada, standart IMF kemer sıkma politikaları yürütüleceği için, kamu harcamaları büyük ölçüde kısıtlanır. Bu kısıtlanmanın yükü de sermaye sahibi olmayan sınıfa kalacaktır.

Seçime yönelik vaatlerdeki en önemli eksik burada bulunuyor. Yukarıda sayılan ekonomik politikaların hiçbiri yaklaşan krizden kısa vadede çıkış için yeterli olmayacaktır. İleri teknolojili üretim politikaları ancak uzun vadede etkisini gösterecektir. Ekonomik krizden çıkış için büyük miktarda yabancı sermaye girişi, kapitalist sistem dışına çıkılmadığı sürece, tek yol gözüküyor. Daha düşük bir ihtimal ise seçim sonrası oluşacak yönetimin yabancı sermaye için oldukça ilgi çekici bulunarak ülkeye para girişinin artması olacaktır. Ancak ABD'nin faiz artırma politikaları düşünülürse bu olasılığın düşüklüğü ortadadır.

SİNEMANIN TERÖRİSTİ

ON YILLAR BOYUNCA BİRÇOK MÜCADELEYE DESTEK VERMİŞ, ASLA PES ETMEMİŞ BİR SANATÇI OLAN GODARD, TOPRAKLARIMIZDA SÜREN DİRENİŞLERİN KARARLILIĞI VE DAYANIŞMA PRATİKLERİ KONUSUNDA BİZLERE İLHAM OLSUN... ZAD'IN ÇAĞRISINI BİZ DE ŞÖYLE UYARLAYALIM: MÜCADELEMİZİ SOKAĞA TAŞIYALIM, SARAY'I KUŞATALIM!

"Yeni dalga" akımı sinema tarihinin en önemli akımlarından biridir.

Elde kamera stüdyo dışında yapılan çekimler ve üzerine sonradan eklenen diyaloglar, mekân sürekliliği içinde bazen hızlı bazen de panik halindeki çekimler, ani sıçramalar bu akımın teknik bakımından genel ayırıcı özellikleridir. Bu şekilde realist anlatım sinemasının normlarına adeta bir başkaldırı olan umursamaz bir tavır sergilenmektedir. Bu akımla beraber akla ilk gelen isim, pek tabii Jean-Luc Godard'dır. Godard'ın eleştirel tavrı 'Weekend' filmiyle belirginleşir ve sonrasında daha denemeci, eleştirel, politik ve devinimsel bir tarzda ilerleyerek devleşir. Seyirci ile film arasındaki açı, eleştirel bir yabancılaşmayı inşa edecek şekilde Godard tarafından her zaman korunur. Filmleriyle hayatın her alanına dair anarşizan bir çığlığı yükseltir ve bunu inanılmaz bir sakinlikle yapar. Godard'ın politik kimliği ise 1968 Hareketleri ışığında şekillenir. Sinemacılığa sınıfsal bakış açısını özetlemek için " Burjuva sinemacılar gerçeğin yansımalarına odaklanırlar, bizse bu yansımaların gerçekliği ile ilgileniyoruz." cümlesini aktarmak yeterli olacaktır.

Bundan 5 yıl önce başlayan ve bizim kent mücadelesi deneyimimiz olan Gezi'nin yıl dönümünde, Godard'ı konu edinmemizin sebebi ise başka topraklardaki bir kent mücadelesine verdiği destek. ZAD direnişçileri, Godard'ı "ZAD'I CANNES'A TAŞIYALIM, SARAY'I KUŞATALIM!" cümleleriyle biten bir mektupla bu yılki Cannes Film Festivali'nin 'altını üstüne getirmeye' çağırdı. Bu çağrının üzerine Godard ise Goya'nın "Çocuklarını Yiyen Satürn" resmiyle açılan "Batı Rüzgarı" adlı bir kısa film çekti.

Pekala, kimdir bu 'ZAD direnişçileri'?

1968'de, Fransa'nın Notre-Dame-des-Landes adlı bölgesinin havaalanı yapılması için en uygun bölge olarak belirlenmesiyle hikaye başlıyor. Havaalanı projesi uzun yıllar erteleniyor fakat 2000'li yıllarda tekrar gündem oluyor. Havaalanı yapımına karşı olanlar ise bu bölgenin ranta açılmasını istemiyor ve inşaatı hızlandırmak adına çevreyle ilgili birçok sorunun hasıraltı edildiğini öne sürerek projeye itiraz ediyorlar. Bu itirazlar 2009 yılında, inşaat alanında düzenlenen bir 'iklim eylem kampı' ile vücut buluyor. Kamp ile bölge işgali başlıyor ve "ZAD" doğuyor. Kampın mensupları günbegün artıyor ve ZAD, zamanla otonom bir köye dönüşüyor. 2010'da bölgeye kolluk güçleri girdiği halde köy yıkılmıyor ve "NDDL hareketi" daha da güçleniyor. 2014'te gerçekleştirilen kent eylemiyle 500 traktör kente giriyor ve aynı anda süren açlık grevleri gibi birçok anarşizan eylemlilikle havaalanı projesinin iptali sağlanıyor. Yaşanan bu eylemliliğin kendisi, birçok açıdan ilham verici. Yöntemleri ve teorik temellendirmesi tartışmaya açık olsa da direnişteki ısrar ve sonunda elde edilen zafer, bizim için önemli bir yeri işaret ediyor. Gezi'yi "andığımız" bu günlerde onun anı'laşmaması için sinemanın son Mohikan'ı Godard'ın "Suç, Suçtur" adlı kısa filminden birkaç cümle aktaralım: "Avrupa hükümetleri bunu öğrendiklerinde şaşkına dönecekler; suç, suçtur. Hükümetlerin insanları öldürmeye hakkı yoktur. Canavarlardan oluşan bir hükümete canavar gibi davranılır. Çok uzakta değil, şu anda bile insanlar katlediliyor, ateşe veriliyor, soyuluyor. Bunlar olurken hükümetler kekeler."

On yıllar boyunca birçok mücadeleye destek vermiş, asla pes etmemiş bir sanatçı olan Godard, topraklarımızda süren direnişlerin kararlılığı ve dayanışma pratikleri konusunda bizlere ilham olsun... ZAD'ın çağrısını biz de şöyle uyarlayalım: MÜCADELEMİZİ SOKAĞA TAŞIYALIM, SARAY'I KUŞATALIM!

BİZLER MADENCİLERİZ!

Yeraltında ve yer üstünde sermayenin ve devletinin cevhere ulaşmasını sağlamak için sömürünün en ağır koşullarında, iş cinayetlerine en açık biçimde, insanca yaşamın ulaşmadığı köşelerde daha çok üretim zorlamasıyla çalıştırılan maden işçileriyiz.

Sürekli büyüyen işkolumuzda şuan iki yüz bine yakın işçi olarak çalışıp, çoluğumuzun çocuğumuzun geleceğini kazanmaya uğraşıyoruz.
...

İki yüz bine yakın kişinin çalıştığı işkolumuzda sadece otuz beş bin işçi sendikalara üye. İşkolumuzda bulunan sendikalar devlet ve işverenlerce ele geçirilmiş durumda. Bunlar doğrudan işçi sınıfına saldırı araçları olarak işlev görüyor. Sendikacılar yüksek maaşlar alırken işçi aidatlarını da harcırah ve uyduruk gider kalemleri üzerinden yağmalamakla meşguller.
...
Bizler, Soma katliamı sonrası işkolumuzda yürüttüğümüz Maden İşçileri Meclisleri çalışması doğrultusunda belli havzalarda belirli somut kazanımlar edindik. Meclislerimiz, -Soma başta olmak üzere- bütün maden havzalarında yaptığı toplantıların ardından
on altı bin madencinin çalıştığı Soma'nın genel merkez olacağı bağımsız bir maden işçileri sendikasının kurulmasına karar verdi.

Bizler, karşımızdaki güçlerin çok organize ve çok güçlü olduklarının farkındayız. Fakat bizler Çeltek, Aşkale, Alpagut, Hekimhan direnişlerini yaratan, 91'de Büyük Madenci Yürüyüşü ile gücünü dosta düşmana gösteren maden işçilerinin mücadele geleneğinden güç alıyoruz. İşçi sınıfının mücadele ilkeleriyle işleyecek, doğrudan ocaklarda kazma sallayan işçilerin yönetebileceği bir kitlesel sendikanın maden işkolumuzda kurulmasının mümkün olduğuna inanıyoruz.

İşkolumuzdaki işçilerin birleşik örgütlenme, mücadele ve dayanışma zemini olacak sendikamızı oluşturmak için siz emek dostlarının dayanışma, destek ve her türlü katkılarına ihtiyaç duyduğumuzu ifade ediyoruz. Çünkü işçi sınıfının zaferi tüm işçi dostlarının dayanışmasıyla mümkün olacaktır.

Üreten biziz yöneten de biz olacağız!